

Opschudding in grondbroedvogelparadijs Saeftinghe

Het Verdrongen Land van Saeftinghe is gelegen in het brakke deel van de Westerschelde. Saeftinghe is met een oppervlakte van 2250 ha begroeid schor het grootste brakwaterschor van Europa. Het is een zeer dynamisch gebied waar het getijde een belangrijke rol speelt. Gedurende het hele jaar zijn de schorren en slikken van Saeftinghe belangrijk voor vogels. Uit maandelijkse tellingen blijkt dat tienduizenden trekvogels gebruik maken van Saeftinghe. Het is echter ook een broedgebied voor veel vogels. Aannemelijk is dat voedsel, maar ook de uitgestrektheid en ontoegankelijkheid van het gebied een belangrijke bijdrage leveren aan de aanwezigheid van vogels. Het beheer is onder andere afgestemd op het behoud van een gunstig broedbiotoop. Om te bepalen wat de ontwikkelingen in de broedvogelpopulaties zijn, is naast de jaarlijkse proefvlakken een periodieke integrale inventarisatie van belang. De meest recente is in 2012 uitgevoerd. Het veldwerk is gedaan met vele vrijwilligers, goed voor ruim 1200 manuren. Nu de uitwerking grotendeels klaar is, zijn de eerste conclusies te trekken. Om te beginnen de waarden van Saeftinghe: 536 nesten Visdief, 1.492 territoria Tureluur, 460 territoria Gele kwikstaart, 293 territoria Blauwborst, 231 territoria Waterral en 200 paar Baardman. Een mix van kust-

Het landschap van Saeftinghe
Foto: Chiel Jacobusse

broedvogels, rietmoerasvogels en weidevogels.

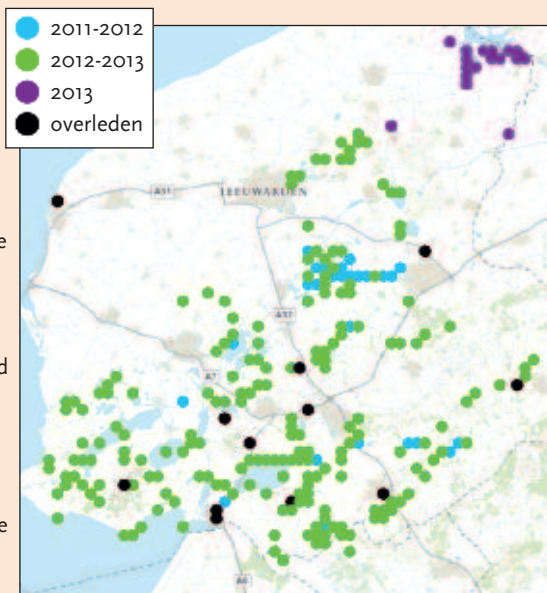
Naast de toename van Riet- en de bijhorende rietvogels - is de komst van de Vos een belangrijke ontwikkeling. Deze zorgt voor flink wat opschudding in het grondbroedvogelparadijs. Voorheen waren grondbroeders de enige predatoren. Soorten als Zilvermeeuw (in 2004: 8113, in 2012: 3113 ter.), Kleine mantelmeeuw (in 2004: 266, in 2012: 62 ter.), Bruine kiekendief (in 2004: 27, in 2012: 32 ter.). Sinds de vestiging van de Vos blijken soorten als Wilde eend van 1275 naar 626 territoria gehalveerd te zijn. Het aantal Kleine mantelmeeuwen en Zilvermeeuwen is respectievelijk 4 en 3 keer zo klein geworden. Een ander fenomeen is dat deze en andere soorten hun plaats van vestiging verlegd hebben. Naast de meeuwen en eenden hebben ook de ganzen zich verplaatst, terwijl die niet in aantal achteruit zijn gegaan. Ze zijn veelal naar de buitenrand van het gebied uitgeweken en hebben zodoende afstand willen creëren tot de vestigingsplaatsen van de Vos, maar ook deze vestigt zich inmiddels in het schor. Een mooi natuurlijk proces, waarvan wij als beheerder vinden dat Saeftinghe groot en dynamisch genoeg is om zichzelf te reguleren.

Wannes Castellijns, Medewerker Ecologie en Kwaliteitszorg

It Fryske Gea

Waterbeesten welkom in Fryslân, 6,4 miljoen voor de Alde Feanen!

De afgelopen maanden werd duidelijk dat de Otter bezig is met een opmars in Fryslân. Enkele jaren geleden werd het dier geherintroduceerd in het Zuidoosten van de Provincie. Inmiddels worden spraints en andere sporen verspreid over de hele Provincie aangetroffen, bijvoorbeeld rondom de Burgumermar, de Fluezen, langs de IJsselmeerkust, in Alde Feanen, Grutte Wielen t/m het Lauwersmeergebied. Camerabeelden van de Stichting Otterstation Nederland (SON) bevestigden dit beeld en toonden bovendien aan dat faunapassage-voorzieningen door Otters werden gebruikt. De Otter bewijst dat Fryslân klaar ligt voor deze uitgesproken waterbeesten. Belangrijke knelpunten in verbindingzones moeten echter nog wel worden opgelost. Met extra geld uit het Lenteakkoord kan de aaneenschakeling van natte gebieden tussen Grutte Wielen en Lauwersmeer de komende jaren robuuster worden gemaakt. Voor de Alde Feanen is er ook goed nieuws, want op 24 mei werd bekend dat de Europese commissie 3,2 miljoen euro aan LIFE-subsidie beschikbaar stelt voor het verbeteren van de waterkwaliteit, de leefomstandigheden voor flora en fauna en de bevaarbaarheid in het gebied. Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Gemeente Boarnster-

Otterwaarnemingen Friesland 2011-2013
(kaart: gemaakt door Wetterskip Fryslân)

him, Stowa en It Fryske Gea dragen samen eenzelfde bedrag bij, waarmee de komende jaren een compleet pakket aan maatregelen kan worden uitgevoerd.

Nog een waterbeest waar het goed mee gaat in Nederland is de Bever. Vreemd genoeg komt de Bever nog niet in Fryslân voor. Barrières in de vorm van brede landzones, gemalen, dijken en drukke wegen kunnen kolonisatie vanuit Hunzedal of Flevoland lange tijd tegenhouden (Niewold). Toch is het de verwachting dat dit dier Fryslân de komende jaren zal ontdekken. Hij gaat dan via waterlopen op zoek naar grote moerasgebieden met veel water en (jonge zacht hout-) bomen, zoals bijvoorbeeld Lendevallei, Rot-tige Meenthe en Alde Feanen. De Bever heeft een grote invloed op zijn leefomgeving. Hij gaat houtopslag tegen waardoor het landschap opener blijft en kan door het aanleggen van dammen de lokale waterhuishouding beïnvloeden. Ter voorbereiding gaan de water- en natuurbeheerders in Fryslân binnenkort op bezoek bij het Groninger Landschap om ervaringen uit te wisselen.

Sietske Rintjema, Specialist Natuurkwaliteit en Beheer